

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2017-0000547891

Uw kenmerk
2017Z13962

Datum 10 november 2017
Betreft Kamervraag 'Subsidietermijn te kort voor VvE's en andere
besparingsblokkades'

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen die zijn gesteld door de leden
Voortman en Van der Lee aan de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties over het bericht 'Subsidietermijn te kort voor VVE's en
andere besparingsblokkades', 2017Z13962, ingezonden op 20 oktober 2017.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

2017Z13962

1

Kent u het bericht "Subsidietermijn te kort voor VvE's en andere besparingsblokkades"? 1)

Antwoord op vraag 1:

Ja.

2

Herkent u de geschetste obstakels die Verenigingen van Eigenaren (VvE's) ervaren als zij energie willen besparen of duurzame energie willen opwekken?

Antwoord op vraag 2:

Ik herken dat VvE's moeite moeten doen om te komen tot besluitvorming, zowel over beheer als over energiebesparing of duurzame opwekking. Onder meer doordat besluiten gezamenlijk worden genomen door meerdere appartementsrechthouders met elk eigen inzichten, wensen en financiële mogelijkheden. Daarnaast gaat het soms over ingewikkelde gebouwen en grote renovaties.

3

Klopt het dat VvE's nu niet verduurzamen doordat zij de termijn voor subsidieregelingen niet halen?

Antwoord op vraag 3:

Ik heb niet de indruk dat VvE's niet verduurzamen omdat zij de termijn voor subsidieregelingen niet halen. Uit de samenvatting van het rapport van TNO valt op te maken dat er veel factoren zijn die verduurzaming van een VvE-gebouw kunnen vertragen of versnellen, waaronder de aanwezigheid van een leider bij de VvE, de betrokkenheid van de bewoners, financiële middelen (subsidie is daarvan een beperkt percentage), kennis, professionele ondersteuning, businesscases van de maatregelen, verschillende belangen van de appartementshouders enzovoort. De rijksoverheid biedt subsidie om VvE's hierbij een steun in de rug te geven.

4

Zouden de subsidietermijnen kunnen worden verlengd?

Antwoord op vraag 4:

De subsidieregeling loopt van september 2016 tot 1 januari 2019, bijna tweeënhalf jaar. Tot die datum kunnen VvE's subsidie aanvragen. Naast de termijn voor het indienen van een subsidieaanvraag bevat de regeling ook een termijn waarbinnen de VvE de energiebesparende maatregelen, moet hebben uitgevoerd. Ik ben voornemens om in ieder geval voor VvE's die ingewikkelde maatregelpakketten (zogenoemde zeer energiezuinige pakketten) laten uitvoeren, de termijnen voor het uitvoeren van de maatregelen langer te

maken: een termijn van twee jaar die op verzoek van de VvE verlengd kan worden met een jaar. Samen drie jaar dus.

VvE's kunnen ook subsidie gaan krijgen voor het laten opstellen van een energieadvies en procesondersteuning. Op dit moment wordt alleen subsidie verstrekt bij een energieadvies indien de vereniging heeft besloten binnen twaalf maanden te starten met de uitvoering van ten minste twee energiebesparende maatregelen. Deze subsidiemogelijkheid blijft ook bestaan. Laatstgenoemde termijn wordt verlengd tot vijf jaar. Ik heb voor deze wijzigingen, die het voor VvE's nog aantrekkelijker maken om de subsidie te gebruiken, een ministeriële regeling in voorbereiding.

5

Bent u bereid het beleid aan te passen, zodat het ook mogelijk is voor VvE's om subsidie voor één maatregel aan te vragen, aangezien uit de praktijk blijkt dat één maatregel nemen al moeilijk genoeg is?

Antwoord op vraag 5:

Nee, ik ben niet bereid subsidie te geven voor VvE's die één maatregel uitvoeren. Om de energiedoelen van het kabinet te halen is het juist belangrijk dat er grotere stappen tegelijk worden genomen bij de verduurzaming van woningen. Er is bovendien slechts een beperkt subsidiebudget beschikbaar. Als dit ook wordt ingezet voor VvE's die één maatregel nemen, zal het budget snel zijn uitgeput door VvE's die toch al van plan waren om die ene maatregel te nemen, zogeheten free riders. Dit zou de regeling minder effectief en efficiënt maken. Het snel op raken van het budget zou verder een probleem zijn, omdat VvE's gebaat zijn bij een langlopende regeling.

6

Kan er één plaats komen waar alle hulpmiddelen voor verduurzaming voor VvE's zijn verzameld?

Antwoord op vraag 6:

Begin 2018 zal de campagne 'Energie besparen doe je nu' weer starten. In een deelcampagne worden VvE's en appartementseigenaren aangesproken om te gaan verduurzamen. Op de campagnewebsite zal voor VvE's aandacht worden besteed aan de belemmeringen die zijn genoemd in antwoord op vraag 3. Zo worden VvE's gewezen op de mogelijkheden voor financiering, zoals subsidieregelingen en de leningen van het Nationaal Energiebespaarfonds. Ook worden ze geholpen bij het vinden van professionele ondersteuning en worden de stappen weergegeven die de VvE moet nemen om te komen tot verduurzaming van het gebouw.

Daarnaast werk ik samen met VvE Belang, de beheerders van VvE's en gemeenten aan een informatietoolkit waarin de gezamenlijke informatie over verduurzaming, zoals hulpmiddelen en praktische tools is te vinden. Met de toolkit kunnen bestuurders en beheerders van VvE's worden geholpen bij het verduurzamen van hun complex. Naar verwachting wordt deze toolkit aan het einde van 2017 door VvE Belang gelanceerd. De toolkit wordt continu geactualiseerd als er nieuwe hulpmiddelen beschikbaar komen.

7

Wat doet u om te zorgen dat VvE's zo gemakkelijk mogelijk kunnen verduurzamen? Welke aanvullende maatregelen wilt u nemen op dit gebied?

Antwoord op vraag 7:

Dit gebeurt via de campagnewebsite 'Energie besparen doe je nu' en de informatietoolkit, zoals beschreven in het antwoord op vraag 6.

Op 1 januari 2018 treedt voorts de nieuwe "Wet verbetering functioneren vereniging van eigenaars" in werking. Deze wet bevat maatregelen om onderhoud en verduurzaming door VvE's te stimuleren. Middels een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) brengt de VvE in kaart wanneer groot onderhoud plaatsvindt in combinatie met energiebesparende maatregelen. Verduurzaming kan hiermee door de VvE op de agenda worden gezet. De verplichting voor VvE's om te reserveren voor onderhoud wordt uitgebreid met een minimale jaarlijkse reservering en de mogelijkheid om een geldlening af te sluiten, wordt bevestigd.

Veel VvE woningen maken onderdeel uit van een gemengd complex met koop- en huurwoningen: ruim 800.000 van de in totaal 1.200.000 VvE-woningen. De helft van het aantal huurwoningen in een gemengd VvE-complex is in bezit van woningcorporaties. Dit komt neer op 147.000 huurwoningen. De verwachting is dat gemengde VvE's sneller verduurzamen omdat woningcorporaties daar een stimulerende rol in kunnen spelen.

BZK werkt tevens samen met belangenorganisaties zoals VvE Belang, Vereniging Eigen Huis en beheerdersorganisaties VB&T en Vastgoed Management Nederland om met hen VvE's verder te helpen.

1) Energieia 16 Oktober 2017

<http://energieia.nl/login/?target=http%3A%2F%2Fenergieia.nl%2Fnieuws%2F455394-1710%2Fsubsietermijn-te-kort-voor-vve-s-en-andere-besparingsblokkades>